

Івасишин М.Р.

аспірантка,

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

ШРИФТ ЯК ПАРАЛІНГВІСТИЧНИЙ ЗАСІБ У КОМІКСАХ

Паралінгвістичні засоби відіграють важливу роль у лінгвістиці тексту, оскільки вони допомагають вирішити певні завдання лінгвістики. Такі завдання передбачають визначення цінності паралінгвістичних засобів, розкриття методів взаємодії паралінгвістичних та вербальних засобів, вияв та дослідження функцій паралінгвістичних засобів [3, с. 81].

Паралінгвістичні засоби формують оптичний образ тексту та визначають його зовнішню організацію. Поле паралінгвістичних засобів включає в себе графічну сегментацію тексту, довжину рядка, шрифт, курсив, колір, пропуски, цифри, графічні символи та допоміжні знаки (+, %, №), розставлення розділових знаків, формат паперу та інші [3, с. 82].

Розрізняють паралінгвістично активні та паралінгвістично пасивні тексти. Роль паралінгвістично пасивних засобів полягає тільки у забезпеченні звичної візуальної форми тексту, тобто зовнішнє оформлення не має відношення до його змісту. Паралінгвістично активні засоби, у свою чергу, мають особливе значення для організації тексту, бо вони беруть участь у формуванні його змісту. Невербальні засоби значною мірою привертають увагу читача, оскільки вони є носіями інформації [3, с. 82]. Паралінгвістично активний текст характеризується наявністю в ньому паралінгвальних засобів, які доповнюють вербальні засоби та вносять додаткові експресивні та семантичні відтінки у його тексту [2, с. 165].

Виокремлюють кілька груп семіотичних ракурсів, серед яких виділяємо шрифт та колір. Ця група охоплює різноманітні варіації шрифту та кольору у тексті. Засобами таких варіацій можуть бути капіталізація, курсив, напівжирне виділення, одночасне використання кількох розмірів шрифту та гарнітур, незвичне написання слів [4, с. 139].

Креолізовані тексти належать до особливої групи паралінгвістично активних текстів. Креолізований текст складається з двох частин, а саме вербальної та невербальної. Домінанта паралінгвістичних засобів креолізованих текстів включає в себе зображувальні засоби. Прикладами креолізованих текстів є реклами, афіші, газети, плакати, листівки, комікси тощо [3, с. 82].

Комікс як креолізований текст складається з вербальної та візуальної складових, які є взаємопов'язаними та доповнюють одна одну. Комікс є паралінгвістично активним текстом завдяки наявності паралінгвістичних засобів, які доповнюють його вербальну частину та додають нового змісту.

Виділяють три аспекти графічної неоднорідності тексту: 1) шрифтове варіювання; 2) нелітерна графіка; 3) графічний образ текстового елемента, який сприймається візуально [1, с. 228]. Одним із паралінгвістичних засобів,

які часто застосовуються у коміксах, є напівжирне виділення шрифту, яке акцентуалізує на окремих елементах тексту та привертає до них увагу читача. Паралінгвістичні засоби розрізняють за трьома критеріями:

- 1) ступенем прив'язаності до вербальних елементів тексту;
- 2) функціями в тексті;
- 3) роллю в організації структури тексту [3, с. 81].

Рис. 1. Фрагмент коміксу №1

Джерело: [5]

Рис. 2. Фрагмент коміксу №2

Дуже часто напівжирне виділення тексту має емоційне забарвлення та може означати підвищення голосу мовця. Наприклад, у Фрагменті коміксу №1 Капітан Америка намагається змусити свого ворога видати інформацію. “IF YOU ENJOY YOUR LIFE AT ALL... YOU'LL START TALKING... **FAST!** – MY KING **NEVER TALKS!** (CAGAM, рис. 1) NO... NO! I'LL... I'LL **TALK!!!**” (CAGAM, рис. 2). У Фрагменті №1 Капітан Америка заставляє нациста заговорити **негайно** (підсилено напівжирним виділенням слова **FAST!**). Спершу той відмовляється, однак потім погоджується і все ж таки **говорить (I'LL TALK!!!)**.

Рис. 3. Фрагмент коміксу №3

Джерело: [5]

Противник Капітана Америки, одержимий грошима Бенсон, володіє армією монстрів, які виконують його накази. Він наказує їм: “GO! RAISE HAVOC

WITH THE CITY--- THE NATION! I WANT MONEY-MONEY! ROB THE BANKS, KILL THE CASHIERS! DO ANYTHING! TO GET WHAT I'M AFTER!!” (CAGAM рис. 3). У Фрагменті коміксу №3 Бенсон наказує монстрам-гігантам спустошувати місто та грабувати банки, щоб отримати величезні гроші. У даному фрагменті напівжирне виділення тексту застосовується для вираження наказу та акцентування на головній ідеї фрагменту.

Рис. 4. Фрагмент коміксу №4

Джерело: [5]

У Фрагменті №4 “IT'S THE STRANGEST THING I EVER HEARD OF WHO ARE THESE **GIANTS? WHERE DO THEY COME FROM?**” (CAGAM рис. 4) мова йде про монстрів-гігантів. Тепер у Капітана Америки нове завдання – дізнатися, хто такі монстри-гіганти і звідки вони з'явилися. Таким чином, у даному випадку виділення шрифту здійснює акцентуалізацію на монстрах-гігантах як невідомих для Капітана Америки створіннях.

Рис. 5. Фрагмент №5

Рис. 6. Фрагмент №6

Рис. 7. Фрагмент №7

Джерело: [5]

У Фрагменті №5 “**HANDS UP – MR. SNOOPER! AND KEEP THEM THERE!**” (CAGAM рис. 5) ворог спіймав Капітана Америка та наказує йому підняти руки вгору і не рухатися. Противник приводить Капітана до Бакі, його вірного напарника, і продовжує: “UNFORTUNATELY, OUR RECKLESS FRIEND IS **HELPLESS!** HOWEVER... I'LL ALLOW HIM TO SIT IN FOR A GAME OF CHESS – IT'S A FAVORITE PASTIME OF MINE, YOU KNOW” (CAGAM рис. 6), цим самим наголошує на тому, що Бакі зв'язаний та безпомічний (рис. 7).

У візуально-графічному тексті паралінгвістичні засоби відіграють важливу роль, бо вони розкривають методи взаємодії вербальних та невербальних засобів та їх функції. Вербальні та невербальні компоненти є невід'ємними складовими коміксу як креолізованого тексту, оскільки вони збагачують його зміст.

Комікс є паралінгвістично активним текстом, оскільки паралінгвістичні засоби, які застосовуються у ньому, беруть участь у формуванні змісту тексту. Невербальні засоби виступають носієм інформації та привертають увагу читача. Шрифтове варіювання у коміксах застосовується авторами для того, щоб здійснити акцентуалізацію на певних елементах тексту та додати нового змісту у його фрагменти.

Список використаних джерел:

1. Драган-Іванець Н. Паралінгвістичні засоби креолізованого інтернет-тексту / Н. Драган-Іванець // Стил ь і текст : науко-вий збірник / за ред. В.В. Різуна ; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. К., 2014. Вип. 15. С. 223-230.
2. Завадська О. Феномен креолізованого тексту: актуальна проблема сучасних лінгвістичних досліджень / О. Завадська // Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. Сковороди. – 2016. – №43. – С. 163-169.
3. Кубко, В. П. Документна лінгвістика / Кубко В. П. – Одеса : Одеський національний політехнічний ун-т, 2007. – 97с.
4. Макарук Л. Синтез вербальних та невербальних засобів у сучасній англомовній комунікації / Л. Макарук // Актуальні питання іноземної філології. – 2015. – № 2. – С. 138-142.
5. (CAGAM) Captain America Golden Age Masterworks. Vol. 1 Comic book. [Accessed] : <http://www.readcomics.tv/comic/captain-america-golden-age-masterworks-vol.-1>

Карпінський Ю.В.

аспірант,

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО МОЛОДІЖНОГО МОВЛЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ

Розвиток технічних засобів та онлайн-інструментів для аналізу та фільтрації даних користувачів соціальних мереж за віковою, статевою, географічною та іншими ознаками дозволяє надати новий поштовх соціолінгвістичним дослідженням живої мови. Звісно потрібно конкретизувати предмет подібних розвідок до дослідження мови інтернет-спілкування, але широке проникнення лексики онлайн-комунікації у загальноживану лексику, а також статистичні данні використання мережі інтернет, як засобу сучасного спілкування, дозволяє розглядати всесвітню